

Γράφει ο **Χρήστος Επαμ. Κυργιάκης**

Δεκαετία του '60.

Σε καφενείο της παλιάς αγοράς στη μικρή επαρχιακή πόλη, δυο-τρεις παρέες οικοδόμων ακούνε ρεμπέτικα και λαϊκά στο τζουκ μποξ.

Σάββατο απόγευμα βλέπεις, ημέρα πληρωμής, πλησιάζουν και Χριστούγεννα και τα λεφτά λιγοστά και μετρημένα.

Τα καραφάκια κι αυτά μετρημένα, ίσα-ίσα για το κέφι. Οι κουβέντες, λιγοστές κι αυτές όπως σε όλες τις συναθροίσεις αυτού του είδους. Πάνω απ' όλα τα λόγια και οι μελωδίες των τραγουδιών, πάνω απ' όλα το συναίσθημα.

Κάπου-κάπου, όταν το μεράκι ξεχειλίζει, κατέβαινε στα πόδια και γινόταν ζεϊμπέκικο. Εκείνο το απλό και απέριττο λίκνισμα των ψυχών που ενώνει τη γη με τους ανθρώπους και τον ουρανό.

Ήταν και οι ψυχές έτοιμες. Σαν δε θέλει η ψυχή κανέναν λόγο και καμιά μελωδία δεν μπορεί να την αγγίξει.

Μα και οι καταστάσεις πολύ δύσκολες. Φορτίο βαρύ κουβαλούσαν όλοι τους καθημερινά για να τα φέρουν βόλτα κι η ξενιτιά πλανιόταν πάνω από τα κεφάλια τους σαν ακονισμένο σπαθί που σφύριζε απειλητικά.

Κι είχες και τους παρακρατικούς και τους ασφαλίτες να τρομοκρατούν ξεδιάντροπα όποιον είχε «ύποπτη» συμπεριφορά.

Οι χαφιέδες ήταν στα πάνω τους νομίζοντας, οι ανόητοι, πως θα είχαν παντοτινή ασυλία.

Όλα τα λεμόνια έτσι σκέφτονται πριν καταλήξουν λεμονόκουπες στημένες. Ένας ψευτόμαγκας ασφαλίτης, γνωστός στην πιάτσα, μπαίνει με ύφος στρατηγού, στέκεται κάποιες στιγμές και πάει και κλείνει το τζουκμπόξ.

“Δε μου αρέσουν αυτά τα άσματα, δεν είναι ποιοτικά”, λέει και πάει και κάθεται μόνος σε μια γωνία περιμένοντας να παραγγείλει.

Ο καφετζής αργοπορεί επιδεικτικά.

Μεγάλη προσβολή να διακόπτεις το τραγούδι που ακούει η παρέα χωρίς την άδειά της. Νόμος άγραφος σα να λέμε ανώτερος.

Ένας νεαρός σηκώνεται και πάει και βάζει στο τζουκ μποξ το γνωστό: *Τούτοι οι μπάτσοι που 'ρθαν τώρα*.

Οι υπόλοιποι είναι σε ετοιμότητα καθώς τέτοια περιστατικά, έτσι για σπάσιμο που λένε, ήταν πολύ συχνά.

Ο ασφαλίτης βλέπει ότι δεν τον παίρνει για πολλά-πολλά. Σηκώνεται και φεύγει τσαντισμένος κλωτσώντας μια καρέκλα στο πέρασμά του και κλείνοντας με δύναμη την πόρτα του καφενείου φεύγοντας.

Πίσω στο καφενείο όλοι τραγουδούν το μη «ποιοτικό άσμα» και πανηγυρίζουν.

Ο καφετζής κερνάει από μία γύρα τους θαμώνες απλώνοντας τα πυκνά του μουστάκια γεμάτος ευχαρίστηση και στέλνοντας στο διάολο τον ασφαλίτη.

Ήταν μέρες Χριστουγέννων όπως μου είπε κάποιος που ήταν τότε παρών και τώρα ... λείπει.

Το ίδιο βράδυ τα σπίτια μερικών από τους θαμώνες δέχτηκαν τις γνωστές «φιλικές» επισκέψεις. Χτυπήματα στις πόρτες και απειλές από άγνωστες σκιές του σκοταδιού που κρύβονταν στο φως της μέρας για να μην καούν.

Όπως ακριβώς και οι βρυκόλακες.